

99
Evangelii, cultus, Deo patri, patri, etc. (qui accedit quod eade
Cels. T. in spem Ecclesiam suam ne his aliquando videndi
deficiant Doctores atq. Pastores munifica liberalitate so
vet alumnos suorum, in Academia nostra Samuel Le
onhardi et Jacobum Koberger qui orthodoxam doctrinam
adp. omne genus haereticos atq. etiam novos Antichristi
milites triarios, Jesuitas, aliquando feliciter tuebant atq.
prosperitati illibatam servabant. Hi adeo Ill. Princeps
nunc ad Celsitudinem tuam scribendi mihi causa fuerunt,
quia referre putaverunt T. C. ex me de Audiis et morib.
suis aliquid cognoscere: de quibz verè fateor, eos cum in
genua ^{moderata} pietate ac fragilitate, assiduam in
Audiis diligentiam haecq. conjungere. Et Samuel qd
eius ingenium amabile et acutum imprimis com. plector
contiguus mecum adq. habitat: uterq. e regione domus meo
cibus caput, quotidie mihi in oculis, in lectionibz atq. dispu
tationibz publicis, in collegiis privatis, & exploratq. min
quam cognitis. Uterq. sane jam triam prope annorum spa
cio, qui nobiscum sit, eorq. in bonam literarum et S.
Theol. Audiis progressi mihi videt ut si supremam a Fa
cultate nostra lauream petat (quod a obscure praesete,
runt) haud laturos repulsam existimem. Tam praecla
ram Conatu tua Celsitudini perorq. gloriosu atq. celsu
Lithuanicus salutarem futurum, quin Celsitudo tua mu
nifico sumtu sit adiutura nally dubito. Vale Illa. Prin
ceps, ac meum hoc scribendi Audiū in bonam partem acci
pe, meq. inter C. tuae addictissimos clementissime com
plectere. *Adelbergae J. v. Martij 1705.*

D. Rudolpho Goelenis

Salutem à Domino Jesu!

57.
Gratulor tibi, gratulor Ecclesiae, gratulor Aca
demicae novum patronum exasse. Utinam tu nobis sic
gratuleris! Valde me recreant tua ad Adamum
nostram, quas mihi exhibuit legendas: quia diu am
biguas ramos nos de statu vestro detinuit. Sed
quid vestri Deo? Vilete, ut Menzorum vobis

inducetis: nec D. Moltnerus vobis procul ab-
erit, cum quo plurima ego in scriptis. Tuum
Πρόλογον percurrere aude, nec praecurrere, aut antever-
tere tamen. Conjunxi uno volumine Metaphysica Temp-
leri ob argumenti notitiam et ibi nota. Sed quem
non fatigabit deus ipse sine ἐπιλόγιος suis, ubi
veneris? Attingisti in doctrina distinctionum, quae
michi valde placent, parce et recte. Si enim de-
bent trahi mysteria, essentiam indivinis differre
τὰ λόγῳ à personis p. 435. personas ab invicem
τὰ εἶναι, id est realiter p. 464. Totus tuus sum.
Contra aliquando quidam hic: τὰ λόγῳ differre
et definitione differre: quae definitione differ-
runt, formaliter differunt: quae formaliter, etiam
essentialiter: quia forma dat esse rei. Si igitur
essentia à personis τὰ λόγῳ differt, essentialiter
differet: et multo magis persona invicem sic differ-
ret, quia τὰ εἶναι differre multo magis est for-
maliter differre: Siquidem τὰ εἶναι est per for-
mam. Addebat, realiter communicabile, et re-
aliter incommunicabile non possunt esse idem
τὰ εἶναι. Essentia est realiter communicabilis: persona realiter incommunicabilis. Non
igitur sunt idem τὰ εἶναι. Placent sibi arguti ho-
mines in talibus trivis, quas Scholastici in adyta
perfrantes sibi et aliis iniecerant, et quibus nunc
etiam heretici norant uti. Effi autem scia pra-
stare tales argutias exterminari è Scholis Theo-
logorum, quam explicari, tamen juventuti vel indig-
nare illas non semper est inutile, et gratum erit de his
meo verbo gravissimum iudicium tuum. Vire et vale cum

100
suis et vestris, et nostris omnibus, Vir Charissime,
et Patrem tuum amare perge. Heidelberg ipsa Pe-
tri Cathedra, cum jam illa Cathedra mea descendisset.
Anno cum Deo abes.

Danieli Saxoni Ecclesiaste atq; Superin-
tendenti in Halberstad. Saxonum.

38.

Salutem à Domino feru. Non est dubium in saeculis hisce
perturbationibus atq; distractionibus animorum, quibus
patriam nostram Germaniam adeo conuat; nunc videmus,
ut non absurde omnino conquerantur quidam sim-
pliciores, vix duos inveniri de fide consentientes.
Filium Dei regnantem à dextris Dei inter nos tibi colligere
veram Ecclesiam et ubiq; locorum nosse suos, atq; habere
non paucos veritatem ac pacem diligentes, inq; fide et
charitate sanctam oporoider atq; horroris profitentes.
Id adeo Vir Magnificus D. Brederodius Ordo: Confederat.
Belgii per Germaniam Legatus, nuper ab oris vestris
hac reversus, nobis confirmavit multis exemplis, actus
cumprimis, vir Reverende, cujus cum ille doctrinam,
eloquentiam, virtutesq; praedicas, imprimis vero stu-
dium orthodoxas singulare pro eximio, quo pollet iudicio
suo multis verbis nobis commendaret, fateor me ejus ser-
mone non modo recreatum fuisse plurimum, sed quoq;
ad gratulandum Ecclesiae et ad tecum conferendum studia
mea permotum. Age igitur, mi frater, quod agis fortiter
agito in Domino, ut talentum tuum plura alia luceat,
pro quo laetus tandem vocem exipias Domini, euge perve-
bone. De Synonymis praesidio et errore, quo tententur,
liberandis tibi prima cura esto. Controversias ad regu-
lam verbi divini exigi parum pleriq; et suspectum
nunc videtur. Augustanae Confessionis plus illis ad vulgus
valet authoritas. Etsi. Fiamus omnia omnibus. Ad
hanc igitur sententias suas et aliorum, qui perturbant
Ecclesiam, probe examinent. Profecto opinionibus de